

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXIX.

ČÍSLO 2

FEBRUÁR 2021

Uzdravenie

Snaha o svätosť - Máriine jedlá - Covid očkovanie - Pomoc v nemocnici
Vnútorné zranenia - Sviatosť posilnenia - Aliancia za rodinu - Vtipparáda

Detské sväté omše streamované každú nedeľu o 11:00 hod. z piarického kostola v Prievidzi

Uzdravenie = snaha o svätosť

Najnovšie číslo nášho farského časopisu nám prináša peknú tému - uzdravenie. Každý z nás by chcel byť zdravý, šťastný a spokojný... No je to skutočne potrebné?

Prednedávnom som natrafil na článok so zaujímavým názvom: „Pýtame sa, prečo niekto zomrel, no často sa zabúdame pýtať, prečo žijeme.“ Práve to by sme mohli trochu premeniť a položiť si podobnú otázku: „Pýtame sa, prečo sme chorí, no často sa zabúdame pýtať, prečo sme zdraví.“ Aj my sa môžeme zamyslieť nad naším zdravím a uzdravovaním počas čítania týchto strán.

Uzdravenie tela by malo byť len vedľajší dôsledok, hlavné uzdravenie by pre nás malo byť uzdravenie duše, naša svätosť. Jeden príbeh hovorí o slepom dievčatku, ktoré prišlo za svätým Donom Boscom. Prosilo ho, aby vymodlil zázrak uzdravenia pre jej zrak. Don Bosco odpovedal, že Boh ju môže uzdraviť, ale ak osta-

ne slepá a obetuje to, dostane sa isto do neba. Vtedy sa dievčatko zamyslelo a povedalo, že chce radšej zostať slepé, ak sa vďaka tomu stane svätým.

Je to pekné svedectvo toho, že utrpenia tohto času, ak ich obetujeme a budeme nieť naše kríže, sa premenia na niečo viac. Nebojme prosiť o uzdravenie, no hlavne o uzdravenie srdca, aby sme viac dokázali milovať a odpúšťať. Musíme sa zamerať hlavne na to, aby sme odstránili z nášho tela chorobu hriechu, ktorá nás vnútorne ničí a zabíja.

Text: Dominik Kučera, kaplán

Foto: Mária Melicherčíková

Vďaka za obеды pre ľudí v núdzi

Ako počas 1. vlny pandémie v jarnom období, tak aj v 2. vlne spoločnosť Philip Morris Slovakia s.r.o. podala pomocnú ruku mestu Prievidza pri zabezpečovaní teplého jedla pre ľudí bez domova, ktorí sú klientmi sociálnych zariadení Harmónia n.o. a Charita sv. Vincenta v Prievidzi.

Samotný výdaj jedla zabezpečovali zamestnanci charity pod vedením jej riaditeľa p. Petráša, za čo im patrí poďakovanie. Veľká vďaka však patrí zamestnancom spoločnosti Philip Morris Slovakia s.r.o. Ľubomírovi Sivákovi a Lukášovi Hepnerovi, ktorí obetavo vo svojom osobnom voľne od 16. 11. do 21. 12. 2020 každý pracovný deň dovážali z reštaurácie Pizza Pub Jantár 70 obedov pre ľudí v núdzi.

Práve týmto obyvateľom nášho mesta spoločnosť Philip Morris Slovakia s.r.o. pripravila aj štedré a radostné Vianoce - 21.12. 2020 si klienti útulku a charity pochutili na skvelej vianočnej kapustnici. Okrem toho ich čakalo aj radostné prekvapenie - darčeky od spoločnosti, ktoré spríjemnia ich neľahký život.

Prevzaté z www.prievidza.sk

Cirkev za dverami

Pandémia nám síce nedovoľuje schádzať sa na bohoslužbách, naši kňazi sa nám však snažia stále byť nablízku a pomôcť nám vydržať tento náročný čas aspoň tým, čo im nik nemôže „zakázať“ - modlitbami za nás. Niektorí z nich nám dovolili „nakuknúť“ aj za pomyselné „zatvorené dvere“ a podelili sa s nami o to, čím v tieto dni žijú.

Sneh priniesol radosť nielen deťom, ale i piaristovi pátrovi Jankovi Hríbovi, ktorý neváhal a v átriu kláštora si postavil snehuliaka. Jeho príbeh vyrozprával deťom na streamovaných detských svätých omšiach.

Pán kaplán Radovan Hasík z Handlovej si vyskúšal dobrovoľnícku službu na karanténnom oddelení v nemocnici v Bojniciach a čo-to o svojich skúsenostiach nám prezradil i do Bartolomeja.

Pán dekan Libor Straka na Zapotôckoch zas po napadnutí snehu neváhal a poodhrňal okolité chodníky.

Všetci naši kňazi však dúfajú, že sa už skoro budú môcť vrátiť ku svojej kňazskej službe naplno. Pozdravujú vás a žehnajú vám!

-ph-

Máriine jedlá (Mary's Meals) - jednoduché riešenie hladu vo svete

Príbeh diela Mary's Meals sa začal v Škótsku. Keď sa 15-ročný Magnus MacFarlane-Barrow, zakladateľ Mary's Meals, v roku 1983 dopočul o zjaveniach Panny Márie v Medžugorí, rozhodol sa so súrodencami, bratrancami a sesternicami na toto miesto vycestovať a urobiť si o zázrakoch vlastný obraz.

Po návrate plní dojmov napísali článok do novín a začalo im písať veľmi veľa ľudí túžiacich po ďalších informáciách. Magnusovi rodičia boli veľmi prekvapení ich záujmom, preto sa rozhodli prerobiť časť svojho penziónu na miesto duchovných cvičení. Prichádzalo sem mnoho ľudí z celého sveta.

Pomoc v čase vojny

Magnus bol plachej povahy, preto sa zamestnal na rybej farme. Raz večer v roku 1992 sedel so svojím bratom v miestnej krčme a videl reportáž o vojne v Juhoafríkii a utečeneckom tábore neďaleko Medžugoria. Pohľad na biedu rodín, ktoré ešte nedávno žili pokojným životom, im nedovolil ostať nečinnými.

Oslovili známych a zanedlho ich zaplavili balíky jedla, oblečenia, liekov a iných potrebných vecí, ktoré prichádzali z celého Škótska. Magnus odišiel z rybej farmy, predal svoj dom a kúpil nákladné auto. Do Bosny a Hercegoviny vyrazil s nákladom 20-krát.

Boj za jedlo a vzdelanie

V roku 2002 ho pozvali do africkej krajiny Malawi, kde bol v tom čase veľký hlad. V jednej biednej rodine sa opýtal 14-ročného chlapca, aké sú jeho sny. Jeho slová Magnusa veľmi zasiahli. „Chcel by som mať dosť jedla, aby som sa najedol a jedného dňa by som chcel ísť do školy.“ Zo slov chudobného hladného dieťaťa sa zrodilo toto úžasné dielo, ktorého misiou je, aby každé dieťa dostávalo aspoň jedno jedlo denne v mieste, kde sa vzdeláva. Začalo to v roku 2002 dvesto deťmi v Malawi a dnes je 1 667 067 sytých detí

v 19 najchudobnejších krajinách sveta v Afrike, Ázii, Latinskej Amerike, Východnej Európe či Karibiku. V miestach, kde funguje program Mary's Meals, deti chodia s radosťou do školy, lebo vedia, že tam dostanú jesť. Keď nie sú hladné, lepšie sa sústredia na učenie. Vzdelanie im otvára cestu von z chudoby.

Náklady na stravovanie 1 dieťaťa sú 18,30 € na rok. Projekt podporujú ľudia z mnohých krajín sveta, medzi nimi je už aj Slovensko.

Je ešte veľa hladujúcich detí vo svete, ktoré zúfalo čakajú na našu pomoc. Preto ak vás Máriine jedlá oslovili, môžete prispieť na účet: SK24 8330 0000 0008 1560 1560.

Viac info na www.marysmeals.sk.

Elena Cagaňová, členka Klubu priateľov misií

Stanovisko Konferencie biskupov Slovenska k očkovaniu proti COVID-19

Konferencia biskupov Slovenska - vzhľadom na aktuálnu pandemickú situáciu spôsobenú rozšírením choroby COVID-19, veľké množstvo protichodných, nepravdivých a prekrútených informácií o závažnosti ochorenia a očakávanej vakcinácii, najmä s ohľadom na etické otázky spojené s vývojom a produkciou vakcín, ako aj vzhľadom na početné otázky zo strany veriacich žiadajúcich usmernenie vo svedomí od kompetentnej autority - vydáva toto stanovisko.

Katechizmus Katolíckej cirkvi pripomína, že život a telesné zdravie sú vzácné dary, ktoré nám Boh zveril. Máme sa o ne rozumne starať a brať pritom do úvahy potreby iných a spoločné dobro (KKK 2288). Dôležitou súčasťou ochrany života a zdravia je prevencia infekčných ochorení. V snahe vyvinúť účinné prostriedky proti ochoreniu COVID-19 sa v uplynulých mesiacoch dosiaľ bezprecedentným spôsobom skoncentrovalo a podporilo celosvetové úsilie vedy a výskumu. Toto úsilie Katolícka cirkev vníma ako veľmi cenné a prospešné.

Šíriace sa pochybnosti

Vzhľadom na šíriace sa pochybnosti o etickosti vývoja a prípravy niektorých vakcín, spojené s použitím bunkových línií, ktoré majú pôvod vo fetálnych tkanivách odobratých z potratených plodov v 60., 70. a 80. rokoch 20. storočia, Konferencia biskupov Slovenska pripomína zásadné vyjadrenia *Pápežskej akadémie pre život a Kongregácie pre náuku viery*. Tieto vatikánske inštitúcie v príslušných dokumentoch jasne rozlišujú medzi morálnou zodpovednosťou výrobcov a vedcov používajúcich morálne problematický biologický materiál a morálnou zodpovednosťou prijímateľov konkrétnych vakcín a liekov.

Objasňujú, že na strane očkujúcich lekárov a prijímateľov vakcín je morálne prípustné očkovať i dať sa zaočkovať aj takouto vakcínou, ak nie sú k dispozícii

iné, eticky úplne bezproblémové vakcíny, a ak existuje závažné nebezpečenstvo pre zdravie. Pripomínajú tiež, že boj proti nemorálnym praktikám v biomedicínskom výskume a farmaceutickom priemysle sa nesmie viesť na úkor spoločného dobra a najohrozenejších členov spoločnosti.

Stanoviská zahraničných biskupských konferencií

Rovnaké stanovisko k tejto etickej otázke zaujala aj Konferencia katolíckych biskupov Spojených štátov amerických (USCCB), Konferencia biskupov Anglicka a Walesu i Komisia biskupských konferencií Európskej únie (COMECE).

Biskupi USA v memorande zostavenom komisiou USCCB pre pro-life aktivity z 20. novembra 2020 objasnili, že na výrobu vakcín proti COVID-19 od spoločností Pfizer & BioNTech a Moderna neboli použité bunkové línie, ktoré majú pôvod vo fetálnom tkanive odobratom z tela potratených detí - na akomkoľvek stupni plánovania, vývoja alebo produkcie. Pfizer aj Moderna použili takúto bunkovú líniu iba na jeden z laboratórnych testov svojich produktov. Spojenie s abortom teda existuje, nie však priame, ale vzdialené. Na námietky, že použitie vakcín s akýmkoľvek, aj vzdialeným spojením s abortom je vždy nemorálne, biskupi USA reagovali, že taký názor nezodpovedá katolíckemu morálnemu učeniu. Túto argumentáciu potvrdila aj Konfe-

rencia biskupov Anglicka a Walesu v stanovisku svojho Oddelenia pre sociálnu spravodlivosť z 3. decembra 2020. Upozornila zároveň, že vakcíny od spoločnosti AstraZeneca sú priamejšie spojené s bunkovou líniou z abortu. Na základe kritérií rozlišovania spomenutých vatikánskych inštitúcií však britskí biskupi uisťujú, že ani zaočkovanie sa touto vakcínou nie je hriechom.

Postoj Svätého Otca

Svätý Otec František vo svojom príhovore ku Generálnemu zhromaždeniu Organizácie Spojených národov 25. septembra 2020 zdôraznil, že vakcíny proti COVID-19, ako aj technológie na liečbu tohto ochorenia musia byť k dispozícii pre všetkých: chudobní a zraniteľní podľa pápeža nesmú zostať vylúčení len preto, že nemajú moc a ekonomické zdroje.

Komisia biskupských konferencií Európskej únie (COMECE) v stanovisku svojej pracovnej skupiny pre etiku z 22. októbra 2020 nadviazala na uvedené pápežove slová a dodala, že vakcíny majú byť zhotovené eticky a dostupné prednostne ľuďom vo vyššom veku, trpiacim závažnými ochoreniami a zdravotníckym pracovníkom.

Vyjadrenie biskupov Slovenska

Slovenskí biskupi sa po porade s odborníkmi lekárskej vedy pridávajú k apelu Svätého Otca a spomínaných katolíckych biskupských konferencií. Dúfajú v skorú dostupnosť čo najlepšej vakcíny či vakcín tak z hľadiska etického hodnotenia, ako aj z pohľadu primeranej účinnosti a bezpečnosti. Zdôrazňujú potrebu spravodlivého sprístupnenia vakcinácie pre všetky skupiny obyvateľstva, najmä pre tých, ktorí sú ochorením COVID-19 najviac ohrození. Dodávajú tiež, že ochrana života a zdravia je vážnou morálnou po-

vinnosťou - nevynímajúc riadne overené a schválené očkovačie programy.

Napokon pripomínajú stanovisko Subkomisie KBS pre bioetiku z roku 2013, ktoré upozornilo, že nikto nemá právo zodpovedne prijatý a vedecky podložený odborný úsudok našich lekárov a iných zdravotníkov, odborníkov vo veci očkovania, bezdôvodne či ľahkovážne spochybňovať alebo popierať.

(Prevzaté z www.tkkbs.sk)

Kresba: Evan Buzna, žiak 3. A Piaristickej základnej školy F. Hanáka v Prievidzi

Záverečná časť proskomídie

Po článku v minulom čísle Bartolomeja máme pred sebou na diskose baránka a celú jeho cirkev. Teraz budeme pokračovať záverečnou časťou proskomídie. Na skrášenie popisu si vezmem slová Nikolaja Vasilieviča Gogoľa z jeho knihy *Rozjímanie o božskej liturgii*, ktorá bola vydaná v roku 1857.

Gogol' v nej opisuje svoje vnímanie svätej božskej liturgie byzantského obradu, ako ju zažíval aj počas svojich štúdií v Paríži: „Syn človeka sa ocitá medzi ľuďmi, pre ktorých sa vtelil a stal sa človekom. Kňaz teraz poodíde od svätého stola (žertveníka) a pokloní sa, akoby sa klaňal samému Kristovmu vteleniu a víta prostredníctvom chleba ležiaceho na disku a kadidlom príchod Nebeského chleba na zem. Teraz hľadá na obojstranný stôl ako na tajomnú jaskyňu, do ktorej sa na ten čas znieslo nebo na zem - nebo sa stalo jaskyňou a jaskyňa nebom.“

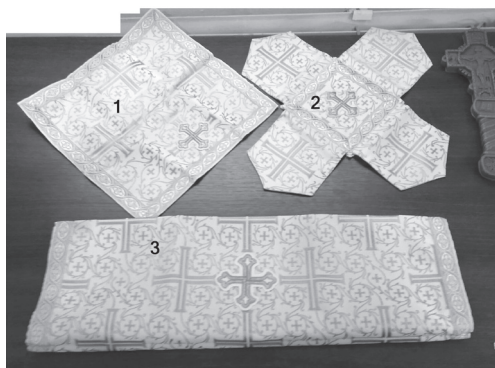
Symbol hviezdy a prikrývadiel

Kňaz žehná kaditeľnicu hovoriac: „Kriste Bože náš, prinášame ti kadidlo ako lúbežnú duchovnú vôňu. Prijmi ho na svoj nebeský prestol a zošli nám milosť tvojho Presvätého Ducha.“ Pookiadza hviezdicu - dva zlaté spojené oblúky s hviezdou na vrchu. Položí ju na diskos hovoriac: „A hľa, hviezda sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa.“ To predstavuje hviezdu, ktorá sa zjavila a zastala nad jaskyňou, kde sa narodil Kristus.

Teraz berie prikrývadlá (ozdobené kusy látky na prikrytie obojstranných darov) a kladie ich na chlieb a kalich. Slovom Gogoľa: „Na svätý chlieb, pripravený na obetovanie, kňaz hľadá ako na novonarodené Dieťaťko, na diskos ako na jasličky, v ktorých ležalo Dieťa, na prikrývadlá ako na plienky, v ktorých bolo zavinuté.“

Pokrovec, prikrývadlo a vozduch

Najprv okiadza pokrovec - látku určenú na pokrytie diskosu, s chlebom: „Pán kraľuje, velebou sa zaodel, zaodel sa Pán,

1. pokrovec, 2. prikrývadlo, 3. vozduch

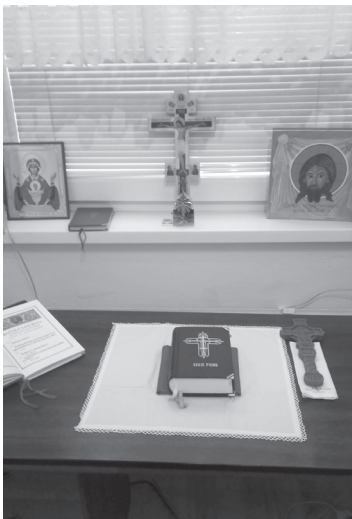
udatnosťou sa prepásal, tak upevnil zemekruh, že sa nezachveje...“; potom prikrývadlo - látku na pokrytie kalicha: „Kriste, tvoja dobrota pokrýva nebesia a zem je plná tvojej chvály“, a nakoniec najväčšie rúško - vozduch, ktorým pokrýva oboje, hovoriac: „Ukry nás, Pane, v tóni svojich perutí, zažeň od nás každého nepriateľa a násilníka. Pane, zachovaj náš život v pokoji, zmluj sa nad nami a nad svojím svetom a spas naše duše, veď ty si dobrý a láskavý k ľuďom.“

Teraz kňaz okiadza všetky pripravené obojstranné dary, modliac sa modlitbu pred-

loženia darov: „Ty si celému svetu poslal za pokrm nebeský chlieb. (...) Pamätaj na tých, čo ich priniesli, aj na tých, za ktorých sú prinesené, a nás zachovaj neodsúdených...“

Tu sa končí neverejná časť a kňaz alebo diakon začína okiadať oltár a celý priestor chrámu a „prítomný ľud, rovnako bohatých ako chudobných - všetci sú vítaní na nebeskej slávnosti vôňou kadidla“. (N. V. Gogol')

Jozef Durkot,
gréckokatolícky farár

Čas pandémie využíva Jozef Durkot na modlitbu i čítanie

Novinky z piaristickej školy

PIARISTICKÁ STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA FRANTIŠKA HANÁKA V PRIEVIDZI

otvára
v nasledujúcom
školskom roku odbory:

**multimédiá
pedagogický asistent
učiteľstvo pre materské školy
a vychovávateľstvo**

viac informácií na:

PIARISTICKÉ GYMNÁZIUM FRANTIŠKA HANÁKA V PRIEVIDZI

otvára
v nasledujúcom
školskom roku:

**4-ročné gymnázium
a
8-ročné gymnázium**

viac informácií na:

V nemocnici sa učím žiť naplno

Pred časom sa v médiách objavila informácia o kňazoch na východe Slovenska, ktorí sa rozhodli ísť pomáhať ako dobrovoľníci do nemocníc. V týchto snahách nezostali sami a svojím rozhodnutím inšpirovali i ďalších. Jedným z nich bol aj pán kaplán z Handlovej Radovan Hasík (39).

„Prvým impulzom boli pre mňa kňazi v Prešove, ktorí začali pomáhať v nemocniciach. To bol odrazový mostík a zároveň zasiata túžba do srdca. Príklady tiahnu a dobro je prudko nákazlivé,“ hovorí Radovan Hasík, ktorý začal pôsobiť na karanténnom oddelení v nemocnici v Bojniciach. „Človek sám v sebe dlhšie pozoruje nejakú túžbu a pretrvávajúca túžba je častokrát znakom, že sa ju oplatí preskúmať a pokúsiť sa aj zrealizovať,“ približuje nám svoju motiváciu.

Kultúra vychádzania

Podľa pána kaplána nám tento čas otvára obzory, ktoré boli možno doteraz tak trochu v úzadí, no v súčasnej situácii sa stávajú priam oknami do budúcnosti: „Kňaz je častokrát prirovnávaný k pastierovi, ktorý by mal ‚páchnuť‘ po svojich ovciach. Nuž a keď mu teraz boli tie ovce tak trochu ‚vzaté‘, prečo ich nejst hľadať tam, kde sú? A sú veru častokrát choré, vyčerpané, smutné, nevládne, ale aj veselé a plné pracovného nasadenia. Veru, veľakrát sme aj my, kňazi, navyknutí na to, že ľudia prídu do kostola, na faru. Toto je možno aj takým oknom do ani nie tak ďalekej budúcnosti, kde sa bude treba oveľa viac zamerať na kultúru vychádzania a hľadania človeka práve tam, kde je. Koniec koncov, to isté robil aj Ježiš. Nečakal zatvorený v synagóge ani v Petrovom dome. Ježiš, to je neustála dynamika, pohyb, ktorý sa strieda s dlhým časom samoty v modlitbe a prebývania so svojím Otcom.“

Prinášať svetlo a úsmev

Pán kaplán slúži na karanténnom oddelení v bojnickej nemocnici, ktoré bolo vytvorené kvôli súčasnej situácii. Po nástupe sa najskôr musel oboznámiť s chodom oddelenia a dodržiavaním hygienicko-epidemiologického režimu. Pre správny chod oddelenia (ale i pre to, aby sa pacient cítil byť prijatý, ošetrovaný a sýty) je potrebných množstvo vecí: zaobstarávanie a vozenie materiálu zo skladov, zaobstarávanie liekov, nosenie vecí od príbuzných na oddelenie, administratívna činnosť.

„Po pár dňoch som sa dostal už aj k pacientom na oddelenie,“ spomína na svoje začiatky na oddelení pán kaplán. „Snažím sa ich počúvať i rozveseliť, ak treba. A samozrejme, poslúžiť im aj ako kňaz - či už duchovným rozhovorom, sviatosťou zmierenia, alebo podaním sv. prijímania. Veľmi rád by som bol niekým, kto na oddelenie vnesie svetlo, úsmev a dobré slovo i do rozhovorov

a situácií, ktoré sú častokrát všedné, zabehané.

Myslím si, že by som tam mohol pôsobiť aj ako ten, kto si všimne človeka a počastuje ho dobrým slovom, usmíatymi očami, pristavením sa pri ňom. To urobí deň iným aj mne, aj človeku, ktorého mám pred sebou.“ Podľa vlastných slov s personálom vychádza pán kaplán dobre, napríklad s upratovačkami sa už takmer dohodli, že prídu ochutnať omšové víno na faru do Handlovej (úsmev).

Dusno v srdci

Radovan Hasík vidí v nemocnici naživo to, čo iní ľudia vnímajú len prostredníctvom médií. Aký je jeho pohľad na vykresľovanie tejto situácie v televízii, na internete či v rozhlasových éteroch?

„V médiách sme už skoro celý jeden rok masírovaní ‚korona-informáciami‘. Stúpa nielen počet nakazených, ale aj počet psychicky unavených, vyhorených ľudí. A čo je najhoršie, tento vírus sa ‚dostal‘ aj do našich vzťahov a rozdeľuje spoločnosť. Informácie, ktoré denno-denne počúvame v médiách, nám dobrú náladu a nádej veľmi nedodávajú,“ konštatuje pán kaplán. Hovorí, že staré známe „Povedz mi, čo čítaš a ja ti poviem, kto si,“ by sa v súčasnej situácii dalo nahradiť skôr „Povedz mi, koľkokrát týždenne pozeraš správy a ja ti poviem, z čoho máš depku.“

„Týmto vyjadrením nechcem popierať vážnosť situácie,“ hovorí pán kaplán, „no pohľad médií je zameraný hlavne na výšku sledovanosti. Mám dojem, že sa robí všetko len pre tú sledovanosť a že peniaze opäť hrajú prvé husle. Podľa mňa by mali byť médiá práve dnes nástrojom nádeje a predkladať nám dobré správy v oveľa väčšej miere. Ved' si predstavme, že by sme sa každý deň takto pred rokom dozvedali, koľko ľudí denne zomrelo na rakovinu či koľko detí zomrelo v Afrike od hladu? Tiež by nám z toho zostalo dusno v srdci.“

Boj o život

V nemocničnom prostredí však život nie je vytrhnutý z kontextu tak ako v médiách. Tam sa oň bojuje - denno-denne, a to doslova. Pán kaplán ho tam vníma ako neustály pohyb, dynamiku. Najmä v porovnaní so svetom, kde v súčasnosti život v mnohých oblastiach spomalil. „Vyžaduje si to tam zmysel pre tímovú prácu, pretože, ako hovorí pápež František, nikto sa nezachráni sám,“ konštatuje pán kaplán. „Takže je to o takom stálom kontakte s človekom - s tým, ktorý je chorý, na prvom mieste; no netreba zabúdať ani na toho, ktorý je tu pre chorých - na slúžiaceho. A to od primára až po upratovačku. Každý prispieva k úplnosti mozaiky.“

Človek, ktorý sa v takejto práci ocitne, je v neustálej škole vzťahov - či už si to uvedomuje, alebo nie. Pritom žiť vzťahy je náročné v každej životnej oblasti. „Všetci si tu musia prejsť určitým vývojom,“ hovorí pán kaplán. „Pohľad každého slúžiaceho človeka by sa tu mal začať meniť a dozrievať. Pretože keď má doma rodinu, je otcom či matkou, musí ukrojiť zo svojho rodinného života a obetovať ho v nejakej miere v mene služby chorému. A to sa dá len vtedy, keď človek túto prácu nevníma len ako zárobkovú činnosť, ale aj ako svoje povolanie a poslanie.“

Podľa pána kaplána je veľmi prospešné

uvedomiť si, že všetci sme na tej istej lodi. Každý z nás sa môže ocitnúť v situácii, keď pomoc potrebuje, ale i v situácii, keď môže pomoc poskytnúť. A v oboch prípadoch to chce odvalu - v tom prvom odvalu v pokore prijímať, že sme v pozícii chorého a ktosi sa o nás musí starať; v tom druhom odvalu dávať to najlepšie zo seba.

„Neraz som sa stretol u zamestnancov s úžasným prístupom, usmiate tvárou a milým slovom, ktoré povzbudí,“ delí sa o svoje dojmy pán kaplán. „Mám pocit, že tu, v nemocnici, sa učím žiť naplno. Páči sa mi rásť v nových veciach a táto nemocničná realita k tomu prispieva poriadnym dúškom. Človek má zrazu nový, veľmi intenzívny pocit, že robí niečo zmysluplné.“

Nezostať sám

Čo sa Radovanovi Hasíkovi zdá byť v danej situácii najnáročnejšie? „Hovorí sa, že človeku na sklonku života je už často krátko, či si požíja ešte pár dní, alebo týždňov. No nie je mu jedno, keď v posledných chvíľach života zostane úplne sám. Niekedy sa pýtam, či sme sa príliš nezamerali na fyzické zdravie a neprehliadame pritom možnosť byť celistvým človekom. Ved' kto z nás by chcel umierať sám, ďaleko od svojich najbližších?“

Aj z toho dôvodu som sa potešil, keď som videl reportáž z jednej nemocnice na východnom Slovensku, ktorá umožňuje svojim pacientom videohovory s príbuznými. Je to úžasná pomoc, vďaka ktorej človek pookreje aj na duši. Samozrejme, vo veľkej miere k tomu prispieva aj zdravotnícky personál. Ten však býva zvyčajne zavalený inou prácou a na vypočutie pacientov mu nezostáva dostatok času.

Vždy, keď človek ostane úplne sám a nekomunikuje, začne si domýšľať a generovať svoj príbeh života, ktorý veľakrát vôbec nezodpovedá realite. Sú to tie naše klasické vety typu: „Och, aké je to len so mnou zlé! Och, ako je len ten svet zlý! Och, ako je všetko nanič...!“ Stávame sa otrokmi okolností, ktorým dovoľíme dik-

tovat' všetko. Niet sa čo čudovať, že sa potom vytráca nádej.

Nezostávať sám, komunikovať, mať vzťah s druhým človekom nás nielen naplňa, ale nám aj hovorí pravdu o nás, otvára nám oči,“ domnieva sa pán kaplán. „Práve vo vzťahoch a v komunikácii je naša záchrana - no treba hneď aj povedať, že v dobrých vzťahoch. Niektorí sú schopní mať infekčný jazyk dvadsaťštyri hodín denne, sedem dní v týždni. Kam ide, tam infikuje ohováraním, klebetami. Na toto, žiaľ, povinná karanténa neexistuje. A veru, zišla by sa.“

Najlepšia odpoveď

Pre pána kaplána ako veriaceho muža a kňaza je však tá najlepšia odpoveď na otázku, kde hľadať nádej, jednoznačná. „Mojou nádejou je Ježiš Kristus. Znie to možno príliš jednoducho, ale naozaj je to tak. A verím tomu, že každý z nás je pozvaný do osobného vzťahu s ním, ktorý akoby ‚zafunguje‘ ešte výraznejšie práve v ťažších životných situáciách. Viera nie je len klišé; život s Kristom ponúka ozajstné riešenia. A dokonca niekedy aj bez pohnutia prsta. Keď dávame Bohu denne čas, pretvára náš pohľad, oslobodzuje nás od našich zotročených pohľadov, zamerala sa na výkon. Stále v nás čistí Boží obraz, na ktorý sme boli stvorení.“

Ježiš je ten, ktorý hľadel na osobu ako celok, na telo aj dušu. Práve vo vzťahu s ním je skrytá obrovská nehasnúca sila pre život, nech je akokoľvek ťažký. Práve vo vzťahu s ním som aj ja našiel nádej vo všetkých situáciách a svetlo aj v tej najväčšej tme.

Nie je pravda, že človeku sa život prihodí a že niektorí majú šťastie. Každý by mal o život bojovať. Pýtať sa a hľadať tie najhlbšie odpovede. Inak ostane náš život, aj ten vnútorný, len na úrovni telenoviel či fastfoodového jedla.

Iste, nie je to ľahké, no je to hodné bytosti menom človek. Jedna z najhlbších otázok znie: „Kto vlastne som?“ No tu, v nemocnici, sa mi ponúka ešte jedna, azda aj dôležitejšia otázka: „PRE KOHO SOM?“

Ďakujeme pánu kaplánovi za to, že sa s nami podelil o svoje myšlienky a želáme mu veľa síl a Božieho požehnania v jeho službe!

-ph-

Foto: archív Radovana Hasíka

Pápež František udelil za rozličných príležitostí možnosť získať

ÚPLNÉ ODPUSTKY

V ROKU SVÄTÉHO JOZEFA

ODPUSTKY SA UDEĽUJÚ:

- tým, ktorí budú aspoň 30 min. meditovať o modlitbe Otčenáš alebo sa zúčastnia na duchovnej obnove trvajúcej aspoň jeden deň, ktorej súčasťou je meditácia o svätom Jozefovi.
- tým, ktorí podľa príkladu sv. Jozefa vykonajú telesný alebo duchovný skutok milosrdenstva.
- rodinám alebo snúbencom, ktorí sa budú spolu modliť ruženec.
- tým, ktorí dennodenne zveria svoju činnosť do ochrany sv. Jozefa a každému veriacemu, ktorý bude modlitbami prosieť o príhovor remeselníka z Nazareta, aby ten, kto hľadá prácu, mohol nájsť zamestnanie a aby práca všetkých bola dôstojná.
- tým, ktorí sa na príhovor svätého Jozefa budú modliť za Cirkev trpiacu prenasledovaním zvonka či zvnútra, a za úľavu všetkých kresťanov, ktorí znášajú akúkoľvek formu prenasledovania. Ak tak urobia Litániami k svätému Jozefovi, prípadne inou modlitbou k svätému Jozefovi
- tým veriacim, ktorí sa pomodlia akúkoľvek legitímne schválenú modlitbu alebo úkon úcty ku svätému Jozefovi, napríklad „K tebe sa utiekame, svätý Jozef“, osobitne pri príležitosti 19. marca a 1. mája, na sviatok Svätej rodiny Ježiša, Márie a Jozefa, v 19. deň každého mesiaca či v každú stredu – deň zasvätený pamiatke svätca podľa latinskej tradície
- seniorom, chorým, zomierajúcim, tým, ktorí nemajú možnosť vyjsť z domu a ktorí s duchom vzdialeným od akéhokoľvek hriechu a s úmyslom splniť, hneď ako to bude možné, tri bežné podmienky, doma alebo tam, kde sa povinne zdržiavajú, vykonajú zbožný skutok na počesť svätého Jozefa – útechy chorých a patróna dobrej smrti – obetujúc s dôverou Bohu bolesti a problémy svojho života.“

Úplné odpustky sa udeľujú za bežných podmienok (sviatostná spoveď, eucharistické prijímanie a modlitba na úmysel Svätého Otca) tým veriacim, ktorí sa s duchom strániacim sa akéhokoľvek hriechu zúčastnia na prežívaní Roka sv. Jozefa pri určených príležitostiach a určeným spôsobom.

Vnútorne zranenia nie sú výnimočným javom

Témou februárového čísla časopisu Bartolomej je uzdravenie. Všetci poznáme fyzické uzdravenie z nejakej choroby či zranenia. Existujú ale aj vnútorné uzdravenia. O nich sa porozprávame s Mgr. Zuzanou Liptákovou, predsedníčkou o. z. Lepšie ja, ktorého cieľom je pomáhať ľuďom prechádzajúcim ťažkým obdobím, propagovať psychológiu a pomôcť ľuďom vidieť ju ako správny prostriedok na zlepšenie duševného zdravia.

▪ Čo je to vnútorné zranenie?

Pojem vnútorné zranenie je ľudový a je veľmi všeobecný. Nieкто doň zahrňa malé ranky ako napríklad rozchody, urážky, bolesť po kritike, zrada kamaráta. Úprimný človek by si mal s týmito vecami poradiť sám, prípadne s pomocou svojich blízkych. Často je za nimi len zranená pýcha, nerealistické očakávania, sústredenosť na seba samého.

Potom sú tu väčšie rany ako rozvod alebo smrť milovanej osoby. Aj s týmto by si zdravý dospelý človek mal poradiť sám, bez pomoci odborníka. Ak sa na to ale necíti a celé ho to akosi prevalcuje, je to znak hlbších zranení a človek sa nemá hanbiť ísť za odborníkom. Tu nejde o osobnú slabosť, ale o hlboké rany, ktoré mi objektívne znemožňujú nájsť riešenie. Tieto rany si človek nemusí uvedomovať ani o nich vedieť. Ich znakom je iba kolaps.

Toto sú zranenia, ktoré riešim ja. Pre mňa je zranený človek ten, ktorý má narušenú základnú štruktúru bytia, ktorému okolnosti nepovolili vybudovať si pevný životný základ, ktorého životný program bol naštrbený a obsahuje vážne chyby, ktoré mu nedovoľujú žiť kvalitný život, ako si ho človek zasluhuje.

▪ Sú vnútorné zranenia časté?

Vnútorne zranenia nie sú žiadnym výnimočným javom. Môžeme pokojne povedať, že každý človek má v sebe zranenia. Často sa za ne hanbíme, pretože ich považujeme za naše slabosti. Zvlášťne je,

že sa nehanbíme, keď sa porežeme nožom či pichneme ihlou, pričom skôr tieto veci svedčia o našej nešikovnosti. Vnútorne zranenia svedčia najmä o namáhavej ceste, ktorou sme museli prejsť. Trné pichajú, kamene tlačia. Tu sa vôbec niet za čo hanbiť. A predsa ľudia tieto zranenia skrývajú hlboko, hlboko.

▪ A nie je pojem „vnútorné zranenie“ len akýmsi výmyslom dnešnej doby?

Dnešní ľudia trpia tými istými ťažkosťami, ako trpeli ľudia v minulosti, len vtedy nebol na riešenie čas. Hlboké zranenia sa prenášajú z generácie na generáciu. Vznikajú, keď sa potláčajú základné potreby dieťaťa: byť milovaný, uznávaný, vypočutý, podporovaný, a keď dieťa nemôže milovať; lebo aj môcť milovať je dôležitá potreba, nielen byť milovaný.

Niekedy sú dysfunkčné rodiny evidentné: rodičia sú alkoholicy, gambleri, narkomani, atď. Inokedy sa nefunkčné rodiny skrývajú za zdanlivú bezproblémovosť. Človek z takejto rodiny má niekedy omnoho ťažšiu cestu dopátrať sa k pravde o sebe, musí prekonať množstvo klamstiev a ilúzií o sebe a svojej rodine.

▪ Takže všetko to vzniká v rodine....

To najhlbšie, najvážnejšie zranenie, ktorého vplyv nedokážeme ľahko odstrániť, vzniká, keď sa človek formuje. Keď sú dobré podmienky, vzniká človek, ktorý má prirodzenú dôveru v seba a vo svet. Toto je prirodzenosť človeka. Dieťa sa ale často naučí, že človek ubližuje, že sa mu nedá

verit' a že svet je zlý. Vzniká tak program, ktorý človek využíva celý život. Tento program môže obsahovať veľmi poškodené časti a treba ho opraviť. Toto je zranenie. Nie je to utrpenie, pretože ma opustil partner, zomrel mi niekto blízky... Zdravý človek sa vie vysporiadať s ťažkosťami života. Ak sa „zrazu“ zrúti, znamená to, že niekde hlbšie bol problém už predtým.

▪ Ako sa prejavujú zranenia?

Pod pojmom „zranený človek“ si nesmieme predstaviť nejakého „blázna“, trosku, stratenú existenciu. Niekedy sú najviac zranení tí ľudia, čo vyzerajú spokojne, šťastne a majú dobré zamestnanie. Takýto človek navonok funguje, ale cíti, že niečo nie je v poriadku.

Príznaky zranenia sú rôzne. Môžu sa prejavovať rôznymi stavmi: úzkosť, smútok, depresia, neschopnosť prijať sa, mať zo seba radosť, vedieť sa správne ohodnotiť. Zranený človek si často nevie nastaviť život, nevie sa o seba správne zdravo postarať, nevie, aké sú jeho potreby, čo má rád, čo sa mu páči. Jeho život je nevyvážený, prevláda napr. práca alebo rôzne aktivity, vďaka ktorým zabúda na seba a na svoje problémy. Toto všetko sa môže preniesť aj do rôznych chorôb a bolestí, ktorým lekári nevedia prísť na koreň.

Zranený človek má problém adaptovať sa, jeho myšlienkové pochody sú skamenené. Má krehký svet, krehkú štruktúru. Často má problémy vo vzťahoch. Nepozná vlastné hranice a nechá sa využívať, alebo naopak, dokáže iba využívať.

Zranený človek sa bojí niektorých svojich emócií a urobí všetko preto, aby sa im vyhol. Môže to byť niekto, kto sa stále usmieva, pretože sa bojí svojho smútku. Môže to byť niekto, kto sa stále prispôsobuje, pretože sa bojí, že ho druhý neprijme.

Zranený človek často nevie, čo je správne a čo nie, kým mu to nepotvrdí nejaká autorita. Bojí sa mať vlastný názor, stále si myslí, že potrebuje od niekoho povolenie. Netuší, aká je jeho hodnota, a preto

sa môže snažiť do úmoru, aj tak nebude spokojný a bude si myslieť, že neurobil dost'. Chýba mu schopnosť vidieť svoj život v širšej perspektíve.

Žije v akomsi začarovanom kruhu, často sa mu opakujú tie isté veci, tie isté problémy, stále stretá ľudí, ktorí mu ubližujú rovnakým spôsobom. Zraneného človeka môžeme spoznať aj podľa toho, že reaguje prehnane na veci, ktoré v skutočnosti nemajú takú váhu.

▪ V čom spočíva podstata vnútorného uzdravenia? Ako toto uzdravenie prebieha?

Uzdravenie nie je niečo magické, pekné a vzrušujúce, ako to ľudia chcú vidieť a ako to podporujú niektorí „liečitelia“, ktorí si z toho urobili svoj biznis. Je to dlhý a náročný proces. Je to búranie starého domu, počas ktorého človek zároveň musí stavať nový. Je to absolútne vyzlečenie sa zo všetkých ilúzií, ktoré som mal o sebe. Postavenie sa zoči-voči tomu, čoho som sa najviac bál. Preskúmanie všetkého, za čo som sa hanbil, čo som nikomu nepovedal, čo som držal skryté v najtajnejšom kúte svojej mysle. Je to pochopenie toho, čo ma formovalo. Je to prehodnotenie spomienok, rôznych životných situácií. Je to správne pomenovanie vecí, ktoré sa mi stali, videnie ľudí v novom svetle, prijatie vlastnej zodpovednosti, ale aj odpustenie si.

▪ Ako dlho to trvá?

Keď hovoríme o tých najhlbších zraneniach, tak niekoľko rokov, niekedy aj celý život. Ak sme 40 rokov boli zvyknutí správať sa určitým spôsobom, myslieť určitým spôsobom, to nejde len tak. Neznamená to, že človek potrebuje po celý čas vedenie. Podľa mňa je dôležité pochopiť určité veci a potom pracovať sám. V prípade chutí alebo potreby človek môže znovu požiadať o pomoc, a teda o pohľad zvonku.

▪ Je teda veľmi dôležité usporiadať si svoj vnútorný svet. Obracia sa na vás veľa ľudí?

Stále tu panuje akýsi ostych, ľudia sa hanbia požiadať o pomoc. Myslia si, že tým získajú akúsi pečiatku blázna. „Bláznov“

Priateľ môže poľúkať ranu, uľahčiť bolesť, ale je otázne, či dokáže určiť, o aké zranenie ide. Ak vidí, že jeho rady nepomáhajú a zranená osoba stále „točí“ iba o tom svojom, ide tu o niečo hlbšie a človek potrebuje odbornejšiu pomoc.

Pri zraneniach nejde iba o pocity, ako sa mnohí domnievajú. Zranenia spôsobujú aj zmenu myslenia, menia program, podľa ktorého funguje náš mozog. Terapeut pomáha práve v tomto. Učí človeka rozpoznávať myšlienkové pochody, ktoré vznikli iba vďaka zraneniu. Pomáha ich odstrániť a nahradiť zdravým vzorcom správania.

Mnohí ľudia sa radi stavajú do úlohy záchrancov, ale robia chybu. Takisto niektorí ľudia očakávajú od priateľov, že budú donekonečna riešiť ich problémy. Ich požiadavky a očakávania na priateľov či partnerov sú však nesprávne. Ak máme veľké problémy v živote, silné pocity sklamaní, smútku, viny a podobne, je našou povinnosťou obrátiť sa na odborníka a neočakávať od okolia, že mi bude poskytovať terapeutický vzťah.

Každý vzťah má svoju definíciu. Často sa o tom zmieňujem vo svojich článkoch, že to nemáme miešať. Partner je partner, nie pestúnka, priatelia sú priatelia, nie samaritáni. Ak to však tak je, ten vzťah nie je správny a ublíži obom stranám.

▪ Majú kresťania nejaké špecifické problémy?

V kresťanskom svete často dochádza k nesprávnym očakávaniam hlavne vo vzťahu ku kňazovi. Ľudia si mýlia spovednicu s terapeutickým kreslom. Kňaz je človek vyspelý nielen duchovne, ale aj ľudsky, ale nemali by sme od neho očakávať, že bude riešiť naše problémy s osamelosťou, smútkom a depresiou. Neschopnosť kvalitných vzťahov je často následkom traumy, dokonca aj prílišná sexuálna žiadostivosť alebo nekontrolovateľná masturbácia môžu byť následkom traumy, preto by bolo dobré, keby ľudia boli viac informovaní o vlastnej psychike. Mali by vedieť rozpoznávať, čo je

ale rieši psychiatria, to je niečo iné ako psychológ. Podľa mňa psychológ je tu pre schopných ľudí, ktorí majú odvahu postaviť sa svojim problémom zoči-voči. Človek, ktorý sa obráti na psychológa, by mal byť na seba hrdý, a nie naopak.

▪ Dnes je o tejto problematike veľa dostupných kníh. Môže si teda človek svoje zranenia pomocou nich riešiť aj sám?

Je dobré, ak sa človek snaží pochopiť svoj stav a čo je za ním. Malé ranky sa dajú liečiť tým, že pochopím, o čo ide. Na hlboké rany však knihy nestačia. Tieto zranenia sa vytvoria vo vzťahoch a vo vzťahu sa potrebujú liečiť.

▪ Takže na uzdravenie by mohli postačiť aj dobrí priatelia?

duchovný a čo psychický problém a obrátiť sa na patričného odborníka.

Viera rieši cestu do neba, psychológia sa zaoberá tou časťou našej cesty, ktorú absolvujeme tu na zemi. Duchovno sa zaoberá cnosťami, láskou, pravým zmyslom života. Zranenia sa týkajú našej psychiky, teda niečoho, čo sa vytvorilo tu na zemi a tu aj zostane. Psychika je o myslí, mozgu, pocitoch a tele. Vytvára sa od nášho narodenia, formuje sa celý život. Duša bola stvorená Bohom pred našim narodením. Mala by byť našim kompasom, ale to je možné, iba ak sme slobodní. Nie sme slobodní, ak sme ovládaní našou zranenou psychikou. Tá zle vyhodnocuje určité situácie, predkladá nám ich ako niečo život ohrozujúce a v takomto stave sa človek dopustí rôznych nedobrych činov.

Pre zranenú psychiku môže byť život ohrozujúca aj kritika, nevšímavosť druhých, výsmech či vlastné zlyhanie, dopustenie sa chyby.

▪ **Potrebujú však kresťania psychológiu? Nie je predsa Boh všemohúci a nemôže uzdraviť i našu psychiku?**

Ak by bola nejaká situácia, kde by to malo poslúžiť niečomu vyššiemu, ale Boh vidí, že sám človek to nedokáže, tak určite. Ale neviem, prečo by to mal robiť pravidelne. Dali by ste snáď vy svojim deťom iba cukríky a neustále by ste ich nosili na rukách? Nechceli by ste, aby sa z nich stali silní a zdraví dospelí ľudia? Nechceli by ste ich naučiť prekonávať prekážky? Nechceli by ste, aby boli hrdí sami na seba, že to všetko zvládli a stali sa silnými a odvážnymi?

Aj Boh chce, aby jeho deti mali radosť zo seba, aby sa stali silnými a odvážnymi, aby sa nebáli hlúposti, aby vedeli prekonávať samých seba - a o tom tento osobnostný rast vlastne je. Keď očakávame všetko od Boha, správame sa ako deti. Pri malých deťoch hovoríme o takzvanom magickom myslení. Myslia si, že len tým, že si niečo želajú, sa to splní. A takto sa často správame aj my, dospelí kresťania.

Naše „modlitby“ sú často o tomto. Ja chcem a ty, bohu (s malým „b“, lebo to, čo si pod týmto pojmom vtedy predstavujeme, nie je skutočný Boh), to splň. Na rozdiel od detí ale my, dospelí, máme prostriedky na to, aby sme to, čo chceme, dosiahli aj sami.

Problém zle pochopenej viery sa niekedy odráža aj v samotnom procese terapie. Neveriaci človek príde, chce sa riešiť a hotovo. Veriaci človek príde a povie, že v prvom rade by tu nemal byť, lebo ho má predsa uzdraviť boh, a keď tu je, znamená to, že má malú vieru a má teda pracovať na svojej viere a nie na svojej psychike. Je u nich často prítomné aj presvedčenie, že oni sú vlastne v poriadku, lebo boh im to takto povedal. To ostatní sú zlí a nechápu veci správne.

▪ **Poznáte príklad nejakého praktického prepojenia psychológie s vierou?**

Žila som v Taliansku a miestna farnosť mala centrum pre rodinu, ktorého súčasťou boli psychologičky. Poskytovali poradenstvo a okrem toho organizovali aj mnohé užitočné kurzy sebaapoznania. Slovensko je malé, keby existovalo aspoň jedno psychologické centrum v každom kraji, bolo by to veľmi užitočné.

▪ **Žijeme už rok v atmosfére celosvetovej pandémie. Čo z vnútorného sveta človeka sa v dôsledku nej dostalo viac na povrch ako v predchádzajúcom období?**

Pre mňa je to krásne obdobie, pretože zrazu je každý jeden človek prinútený hľadiť tvárou tvár svojim skrytým problémom. Stratili sme možnosť rozptýlenia. Bary, posilňovne a nákupné centrá sú zatvorené a „zrazu“ máme množstvo problémov. Ony tu ale vždy boli, iba nedostali „priestor“. Pandémia je len kľúčom, ktorý začal uvoľňovať veci, nie ich príčinou. Takže ak by sme mohli hovoriť o nejakom znamení týchto čias, bolo by to: „Chod' dovnútra. Rieš sa, človeče.“

▪ **Kde by mal človek začať? Máte odporúčenie na nejakú literatúru?**

Ako som už povedala, dôležitá je pomoc

zvonku. Ani počítač sa sám nepreprogramuje, potrebuje na to administrátora. Preto pri dlhotrvajúcich problémoch treba vždy vyhľadať niekoho, kto mi ukáže nové cesty. Zároveň si však myslím, že je dobré, ak človek pozná aj teóriu. Môžem odporučiť napríklad knihu *Nedostatočný pocit vlastnej hodnoty* od Heinza-Petra Röhra.

A potom odporúčam ľuďom jednoducho sa postaviť pred regál s nápisom „Psychológia“ a skúmať, čo ich osloví. Teraz sa to síce nedá, ale verím, že Duch Svätý pracuje rovnako aj online, takže pomôže aj pri výbere v e-shope. Nejaké veci sa dajú nájsť aj v článkoch na internete, ale v slovenčine ich je málo. Kto vie dobre inú reč, má viac priestoru - stačí zadať problém, príznak a môže nájsť zaujímavé odpovede.

Ako všade a v každej oblasti, treba však skúmať ducha článku; no zároveň mať odvahu a vstupovať aj do nepoznaného. Boh nás predsa neopustí.

-red-

Foto: archív Zuzany Liptákovej

Ježiš nás chce uzdraviť komplexne

Možno si to ani neuvedomujeme, že hoci sme už dospelí, stále v nás zostáva „malý chlapec“ či „dievčatko“, ktoré plače a narieka. Mnohé rany, ktoré sme dostali v minulosti, keď sme boli ešte mladí alebo dospievajúci, zostávajú otvorené, i keď sme dospelí.

Nemám na mysli len tých, ktorí psychicky aj naďalej ostávajú trochu detinskí a nikdy úplne nedospeli, ale aj tých, ktorí už dosiahli zrelosť. Každý sa cíti zranený a ubolený, bez ohľadu na to, či je psychicky zrelý, alebo nie.

Chce nás Ježiš uzdraviť?

Keď si pozriete film Mela Gibsona *„Umučenie Krista“*, budete možno ohromení utrpením, ktoré Ježiš musel znášať počas

svojho umučenia a najmä bičovania. Ježišovo umučenie sa nás vždy dotkne a hýbe našimi najhlbšími citmi. Ale o psychickom utrpení, ktoré musel Ježiš znášať, uvažujeme veľmi málo alebo vôbec. Ježiš bol človek ako my. Bol smutný, plakal, bol vystrašený, cítil sa osamelý, bol emocionálne zranený, keď ho ostatní zradili. Ježiš to všetko znášal, aby svojím psychickým utrpením mohol uzdraviť naše zranené emócie.

Tak ako nikto z nás nie je fyzicky dokonalý, rovnako nikto z nás nie je úplne psychicky vo forme. Všetci si nesieme psychické problémy, zranenia z minulosti a emocionálnu nevyváženosť. Ježiš neprišiel uzdraviť len naše duchovné problémy, ale chce nás uzdraviť aj fyzicky a psychicky. V skutočnosti sa práve kvôli tomu neustále obraciame na neho.

Uzdravenie Petrovej svokry

Ježiš počas svojho života uzdravil mnohých chorých. Ale keď sa pozrieme na Petrovu svokru v rozprávaní o jej uzdravení, čosi tu nesedí. Nám sa to možno zvláštne nezdá, ale pre Palestínčana tej doby bolo neobvyklé, aby svokra bývala u svojho zata. Petrova svokra mala teda v živote väčší problém než len obyčajnú horúčku.

Žena sa po svadbe vždy presťahovala do domu manželovej rodiny. Synovia, aj keď uzavreli manželstvo, zostávali žiť so svojím otcom. V Oriente bolo pravidlom, že žena potrebovala v živote ochrancu v podobe muža. Žena bola bez muža ničím. Pred sobášom bol jej ochrancom otec a bratia. Po sobáši manžel a synovia. Keby jej manžel zomrel, starostlivosť o ňu by prešla na synov. Keby jej zomreli synovia, musela by sa vrátiť k svojej pôvodnej rodine. A takýto stav sa na Blízkom východe pokladal za potupný, za horší než akákoľvek choroba, ba pravdupovediac, za horší než smrť. A vdovami s takýmto údelom sa vo vtedajšej Palestíne pohrdalo, lebo ich osud bol podľa ich presvedčenia znakom toho, že Boh sa od nich odvrátil.

Petrova svokra bola uzdravená z niečoho omnoho komplikovanejšieho než horúčka. Bola viac chorá na inú chorobu, a to na stratu zmyslu života, ktorá ju ubíjala a oberala o dôstojnosť. To, že žila v dome svojho zata, znamenalo, že nemala manžela ani synov, ale nemala ani rodinu, ku ktorej by sa mohla vrátiť. Musela teda zostať u zata, a tak byť ponížená podľa ľudí Božou nepriazňou - na oštaru. A keď ochorela na horúčku, bola znemožnená už

celkom, lebo mu bola na oštaru ešte viac. V evanjeliu Ježiš chytil Petrovu svokru za ruku a pomôže jej postaviť sa. Toto slovo je symbolické a veľmi fascinujúce. Ježiš zdvihol Petrovu svokru z jej uponíženia, potupy, zdeptania. To, že ich okamžite obsluhovala svedčí o tom, že Ježiš ju naozaj uzdravil. Je dosť silná na to, aby znova zaujala svoj status, rolu a normálne fungovala v dome. Ježiš jej životu prinávrátil zmysel. Podľa stredomorského zvyku sa Petrova svokra jeho učeníkom svojou službou odvdáčuje.

Čo je uzdravenie?

Táto epizóda nás upriamuje na otázku, kedy je človek úplne naozaj zdravý. Či k zdraviu patrí len plné fyzické fungovanie, alebo ešte niečo viac?

Ježiš uzdravoval komplexne: nielen z choroby fyzickej, ale najmä duševnej a duchovnej. Mnoho ľudí netrpí na nijakú fyzickú chorobu, no aj napriek tomu nie sú zdraví. Potrebujú uzdravenie, ktoré môže dať jedine Boh. Uzdravenie plné nádeje, ktoré nás ubezpečuje, že nech by sme boli v akomkoľvek zlom a hriešnom stave, nikdy nebudeme vyhodení na ulicu alebo pokladaní za odpad, ktorý nie je súci na nič. Spoločenstvá úspešných, ktoré ponúka svet, fungujú len pre pevných, silných, krásnych, inteligentných. Taký však nie je každý. Ale i ten, kto je, môže počítať s tým, že keď ho použijú a vyžmýkajú ako citrón a on skončí mimo tejto svojej vyžívnanej skupiny, stále je tu niekto, kto o neho bude stáť a kde môže opäť zažívať pocit svojej ľudskej dôstojnosti.

V Cirkvi je vždy niekto, kto o nás stojí, aj keď sme neschopní, unavení, chorí a hriešni. A toto je naozaj dobrá správa!

Miroslav Turanský

(Spracované podľa: Komentár k Novému zákonu - Marek; Dobrá kniha Trnava 2013; Elias Vella: Uzdrav ma, môj Pane)

Sviatosť posilnenia - sviatosť pomazania chorých

Postupujeme ďalej s oboznamovaním sa so sviatosťami, ktoré nám Cirkev ponúka na našej ceste k svätosti. Máme mesiac február, ktorý je spojený aj so Svetovým dňom chorých, preto si povieme niečo o sviatosti, ktorá sa vysluhuje práve chorým.

Je pravda, že tejto sviatosti sa často, no zbytočne, bojíme kvôli jej starému pomenovaniu „posledné pomazanie“, ktoré je nesprávne chápané. Práve sviatosť pomazania chorých je nielen pre zomierajúcich, ale pre všetkých, ktorí sú chorí fyzicky alebo psychicky.

Katechizmus Katolíckej cirkvi píše o tejto sviatosti: „Cirkev verí a vyznáva, že medzi siedmimi sviatosťami je jedna sviatosť osobitne určená na to, aby posilňovala tých, čo sú skúšaní chorobou. Je to pomazanie chorých.“ (KKC 1511)

Počas roka sa v každej farnosti aspoň raz vysluhuje táto sviatosť pre tých, ktorí sú starší, majú vážne zdravotné problémy alebo ich čaká nejaká operácia.

Duševné i telesné ochorenia

Pomazanie má pomáhať pri duševnom ochorení, ale samozrejme, aj pri uzdravení telesnom. Sviatosť tiež pomáha pri vstupe do Božieho kráľovstva. Ustanovenie jasne vidieť v slovách sv. apoštola Jakuba: „*Je niekto z vás chorý? Nech si zavolá starších Cirkvi; nech sa nad ním modlia a mažú ho olejom v Pánovom mene. Modlitba s vierou uzdraví chorého a Pán mu ulaví; a ak sa dopustil hriechov, odpustia sa mu.*“ (Jak 5,14 - 15)

Ľudia za čias Ježiša mali povedomie liečivej moci oleja. Potvrdzuje nám to aj podobenstvo o milosrdnom samaritánovi. Práve pri tomto pomazaní je dôležité to, že sa koná v Pánovom mene. To, čo lieči, je Kristova moc. Úlohou starších bolo prosiť v mene Kristovom, aby pomohol osobe.

Sviatosť pomazania chorých môžu vykonávať iba biskupi a kňazi. Pomazanie sa vykonáva pomazaním čela a rúk olejom, ktorý požehnáva biskup na Zelený štvrtok.

Takzvaná forma sviatosti, čiže slová, ktoré sú použité pri samotnom pomazaní, znejú: „*Skrze toto sväté pomazanie a pre svoje láskavé milosrdenstvo nech ti Pán pomáha milosťou Ducha Svätého; a oslobodeného/-nú od hriechov nech ťa spasí a milostivo posilní.*“

Účinky sviatosti

Sviatosť pomazania chorých má viaceré účinky, ktoré pôsobia v človekovi, ktorý prijíma túto sviatosť. Účinky sviatosti sú nasledovné:

Milosť posilnenia

Medzi prvé účinky a milosti, ktoré spôsobuje táto sviatosť, je milosť posily, pokoja a odvahy pri prekonávaní ťažkostí, ktoré sprevádzajú choroby. Táto milosť nám pomáha získať dôveru v Boha a jeho pomoc, no zároveň pomáha aj prekonať strach ako i úzkosť pred smrťou.

Odpustenie hriechov

Sv. Tomáš Akvinský vysvetľuje odpustenie hriechov v tejto sviatosti. Sviatosť odpúšťa všedné, ale i smrteľné hriechy. Hlavným účinkom je, že odpúšťa zvyšky hriechov a viny, ktoré boli spáchané a človek sa ešte nestihol vyspovedať. Sviatosť lieči choroby hriechu tak isto, ako sa liečia telesné choroby. Duša sa lieči počas tejto sviatosti.

Úľava

Prijímateľ sviatosti sa zjednocuje s Ježišom trpiacim a osláveným, aby zmiernil utrpenie a daroval im večný život. Ježiš nám ukazuje, že ani v utrpení a bolestiach nie sme sami, ale že je stále pri nás a pomáha nám niest' náš kríž. Ukazuje nám nový pohľad na chorobu a utrpenie.

Príprava na večnosť

Toto pomazanie sa udeľuje ľuďom, ktorí sú chorí, ale aj tým, ktorí odchádzajú

na večnosť. Týmto pomazaním sa završuje naše pripodobnenie s Kristom, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych.

Oživenie spoločenstva

Chorí pomáhajú svojím utrpením, spájajú sa s Kristom. Cirkev sa modlí za trpiacich a snaží sa im pomôcť. Chorí zas pomáhajú svojím utrpením a získavajú milosti, ktoré Cirkev potrebuje. Takto sa spoločne spája Cirkev putujúca s Cirkvou oslávenou a trpiacou. Žijeme v spoločenstve lásky, kde všetko prežívame spoločne a ak trpí jeden úd, trpia všetky, nikto nie je sám. Aj ten najmenší skutok vykonaný z lásky je na osov všetkým.

Telesné uzdravenie

Sv. Tomáš Akvinský učil, že telesné uzdravenie v tejto sviatosti je len druhotné, nie je to prvoradý účinok, ale pôsobí len z Božskej moci, ak je to pre spásu potrebné. Najdôležitejšia je naša spása. Sviatosť pomazania patrí k sviatostiam, ktoré môžeme počas života prijímať viackrát. Je dôležité, aby sme sa nechávali liečiť aj touto sviatosťou a nenechávali si pomazanie chorých na poslednú chvíľu. Budme neustále pripravení a ochotní meniť sa na Boží obraz.

Dominik Kučera

Je podmienkou uzdravenia uzdravenie?

Všetci si pod pojmom uzdravenie predstavíme konečný výsledok. Zdravého, silného a šťastného človeka, ktorý zo striech hlása svedectvo o uzdravení. No je vôbec podmienkou uzdravenia uzdravenie? Čo ak nejde o konečný výsledok, ale skôr o proces?

Prvého augusta v roku 2019 som bola na kresťanskom festivale ako dobrovoľníčka. Mojm úmyslom bolo slúžiť a pomáhať. Ani som sa však nenazdala a pomoc som potrebovala ja. Vyskočené a zlomené jablčko v kolene ma položilo na zem. Zostala som ležať uprostred davu ľudí.

Pán bol pri mne

Niektó si povie, že ved' to je len vyskočené a zlomené jablčko... No bola to dlhá cesta a po roku ešte stále je. Čakala ma náprava kolena, sadra, ortéza, nekonečné ťahanie vody z kĺbu, pol roka rehabilitácií, operácia a znovu rehabilitácie. A hoci môj príbeh nie je ukončený zázračným ránom, v ktorom sa prebudím a mám nové koleno, čo nebolí a umožňuje mi robiť všetko ako predtým, dostala som omnoho viac.

Pán bol pri mne od momentu na zemi v bolestiach až po tento moment, keď sa vám snažím odovzdať kúsok seba - a bude so mnou až po večné veky.

Cítila som jeho prítomnosť v záchranároch a v každom človeku, ktorý mi pomohol. Vnímala som, že všetky moje slzy bolesti z nekonečných rehabilitácií a operácie boli aj jeho slzy. A on zároveň utieral tie moje.

Čas na lásku

Zlomenosť srdca alebo tela je výsadou. Je to ten najkrajší spôsob, ako sa spojiť s Kristom na kríži. Lebo tento život nie je o nás. Nedostali sme čas na ľutovanie sa a utápanie vo vlastnej bolesti. Dostali sme čas len na lásku.

A to chcem žiť. Chcem žiť život v zlomenosti, keď úplne odumriem ja. Prečo? Aby som mohla prísť pred Pána prázdna s túžbou po jeho naplnení. Nežiadam od neho zázrak. Nežiadam ho o zbavenie bolesti, neprosím, aby som mohla ro-

biť všetko ako predtým. Prosím o lásku a radosť v bolesti a utrpení. Prosím o moju zlomenosť pre neho a pre tento svet. Prosím o vyprázdnenie od sebestva, ktoré ma niekedy núti riešiť moje problémy.

Neviem, či som vám dala, čo ste čakali. No ja viem, že Pán mi dá nové koleno vo večnosti. Verím v jeho prisľúbenia a staviam na nich svoj život. A z tohto dôvodu sa oplatí vytrvať v akomkoľvek utrpení.

„Tí však, čo dúfajú v Pána, dostávajú novú silu, získavajú krídla ako orly, utekať budú a neustanú, budú putovať a neomdlejú.“ (Iz 40:31)

Text a foto: Alexandra Hrnková

...tri otázky pre Antona Chromíka, advokáta a predsedu Aliancie za rodinu

Svätý Otec František ohlásil *Osobitný rok rodiny „Amoris laetitia“* v nedeľu Svätej rodiny 27. decembra. Pri poludňajšej modlitbe Anjel Pána oznámil, že sa začne 19. marca 2021 na slávnosť sv. Jozefa v deň 5. výročia vydania posynodálnej apoštolskej exhortácie o láske v rodine *Amoris laetitia* - Radosť lásky. Predseda Aliancie za rodinu a advokát Anton Chromík si našiel čas, aby nám odpovedal na otázky k nastupujúcemu Roku rodiny aj v kontexte s ukončeným rokom 2020, ktorý tvrdo zasiahla pandémia koronavírusu.

1

Aký bol Váš rok 2020 z pohľadu Aliancie a čo očakávate od roka 2021?

Rok 2020 sme začali s kampaňou *Za život*, naše bannery *Volím si žiť!* Dobrovoľníci umiestnili niekoľko stoviek bannerov a billboardov na svojich plotoch či domoch po celom Slovensku.

Pred voľbami bol hektický čas, v ktorom sme robili akcie proti Istanbulskému dohovoru, pripravovali sme podklady poslancom a kľúčový vplyv mal, samozrejme, aj otec Marián Kuffa. Vďaka vhodnej politickej klíme sa nám podarilo iniciovať rokovanie parlamentu, ktorý Istanbulský dohovor po tretíkrát odmietol.

Angažovali sme sa v iniciatíve *Zastavme hazard* a zbierali sme podpisy proti hazardu v Bratislave. Podarilo sa nám presadiť novelu zákona o hazarde.

V lete, keď boli opatrenia proti korone miernejšie, sme zorganizovali kurz pre rodiny *Liečba rán*. Množstvo rodín si oddýchlo a načerpalo silu.

Musíme si však pripomínať aj tragédie, aby sme sa sami obrátili a zmenili.

V minulom roku sme si pripomenuli hrozivú storočnicu - sté výročie prvej legalizácie potratov v histórii Slovenska.

V oblasti výchovy k manželstvu a rodičovstvu sme pripravili recenziu jednej nevhodnej knihy Lásky sa treba učiť, hoci vyšla z kresťanských kruhov.

Rok 2021 nebude ľahší, skôr ťažší. Obmedzenie verejnej pastoračnej činnosti znamená aj príležitosť rásť do hĺbky v duchovnom živote a modlitbe, ale aj príležitosť hľadať nové spôsoby.

2

Svätý Otec vyhlásil rok 2021 za Osobitný rok rodiny. Vyhlásený bude na sviatok sv. Jozefa. Čo pre vás predstavuje Rok rodiny?

Rok rodiny je príležitosť pre nás upriamiť svoju pozornosť na to, čo je najdôležitejšie tu na zemi. Rodina je ťažko skúšaná. Sestra Lucia z Fatimy napísala kardinálovi Caffarovi: „Príde čas, keď sa rozhodujúci zápas medzi Kristovým kráľovstvom a satanom odohrá o manželstvo a rodinu. Tí, ktorí idú pracovať za manželstvo a rodinu, budú obžalovaní a prenasledovaní. Ale otče, nebojte sa, pretože naša Pani už rozšliapala jeho hlavu!“ Kardinál Caffarra poznamenal, že tie časy sa dnes naplňajú.

3

Kedy bude vyhlásený a aký je jeho cieľ?

Rok rodiny bude vyhlásený na sviatok svätého Jozefa, 19. marca 2021. Vyhlásenie roka rodiny nás má pripraviť a prehliť v tom, aby sme pochopili, čo rodina znamená. V tomto aj v budúcom roku prideme o množstvo vecí a bohužiaľ, aj vzťahov, ktoré nás naplňali.

Pri návštevách starých ľudí vidím, aké je to dopustenie, keď rodina nefunguje, keď sa deti nestarajú o svojich rodičov. Vidím opustenosť a samotu, na ktorú sa umiera. Láska má byť centrom našich rodín. Prišiel na to čas. Začať v rodine je to najťažšie. Želám nám v novom roku, aby sme hlbšie chápali lásku, ktorú má Boh k nám.

ALIANCIA ZARODINU

Ďakujem za rozhovor!
Bernadetta Juríčková
Foto: archív Antona Chromíka

Výber cesty

4. januára 2021

Bolo to pred tromi týždňami, na Luciu. Po nedeľných omšiach som sa zo Bzovíka vracal na Detvianske Lazy. Na výber boli ako obvykle dve cesty - dolinami cez Krupinu a Zvolen, alebo kopcami. Bola hmla, asi dva stupne. Nepredpokladal som poľadovicu, a tak prednosť dostala tá druhá, klukatejšia a náročnejšia na spotrebu.

Už o 10 km v Senohrade sa ukázalo, že to bola správna voľba. Vynorili sme sa z hmly a okolo nás bola slnkom zaliata náhorná planina až po školiace stredisko na Lešti. Tam sme do bieleho mora vhupli späť. Ale nad Zaježovou, pod Lyscom sa úkaz opakoval. Tretie vynorenie bolo najdlhšie a najkrajšie. Od Výbohovej Poľany až po Rakytné. Od kaplnky nad lomom bolo vidieť zasneženú Krížnu aj oba konce Nízkych Tatier. Prašivú i Kráľovu Hoľu. Trochu nižšie sa oproti nám priamo z bieleho mora vynorila vysoká divá Poľana. Kto koncom minulého roka počas viacerých inverzií navštívil hory, vie, o čom hovorím. Úžasná krása.

Pripomenulo mi to krásu, ktorá je našim očiam teraz neviditeľná, lebo žijeme v hmle tohto sveta. Krásu neba. Je tu tiež pre nás a je dosiahnuteľná. Len treba zvoliť správnu cestu. Možno náročnejšiu, ale s fantastickou perspektívou. Do nového roku teda prajem veľa dobrých volieb, priatelia!

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Rovnováha

11. januára 2021

Štyri jednotky a dve dvojky v dnešnom dátume akoby tvorili rovnováhu. Keď rovnaké čísllice spočítame, bude to 4 na 4, ale ak vynásobíme, bude to 1 ku 4. Je tam však aj 0. Môže znamenať aj nič, ak ju však dáme do stredu alebo na koniec čísla, znamená desiatnásobné zväčšenie.

Hovorí to i starý vtíp o vojakovi, ktorý píše domov: „Otec, rozbil som okno, musím ho zaplatiť. Pošli mi prosím 100 korún.“ O týždeň príde list s desiatimi korunami a odpoveďou otca: „Synu, 10 sa píše s jednou nulou.“

Skutočnosť však môže zmeniť aj to, čo je za číslami. Bol som pri tom, keď pred Vianocami piekli medovníky teta s neterou. „Koľko tam ide cukru?“ pýta sa staršia. „Šesťdesiat,“ odpovedá mladšia. Cesto sa síce tvárilu divne, ale upiekli sa celkom pekne. Keď ich však ochutnali, zistili, že sú presladené. Vysvitlo, že neter myslela gramy a tetuška dekgramy.

Nielen pri pečení, v chémii, fyzike či matematike je ťažké nájsť rovnováhu. Aj v bežnom živote niekedy zdanlivé detaily, nuly, zmenia veci na niečo iné. A omyly v mierach pokazia oveľa väčšie a dôležitejšie veci ako koláče. Napriek tomu ju treba hľadať. Medzi slovami a skutkami, sľubmi a obavami, zodpovednosťou a neviazanosťou, telom a dušou. Kiežby sa nám to v roku 2021 darilo. Počnúc jedenástym januárom.

Mráz

18. januára 2021

Som rád, keď mrzne. Nemyslím voda na ceste, ktorá tvorí poľadovicu. Ani keď mrzne počítač či medziľudské vzťahy. Ale keď jednoducho mrzne vonku, keď sú v zime teploty pod nulou, ako sa na toto ročné obdobie patrí.

V túto zimu sme si mrazu zatiaľ až tak veľa neužili. Ostatný týždeň mi však zamrznutá pôda dovoľia vstúpiť tam, kde som ešte nebol. Kráčať údolím Čekovského potoka, ktorý pretína našu obec, Bzovík, od severu na juh. Dedinu som opustil prejdúc z fary len pár desiatok metrov a potom som už kráčal asi dva kilometre dole dolinou.

Zrazu som veci videl inak. Doteraz som totiž smerom na juh, do filiálky Uňatín, chodil len autom. Asfaltová cesta však ide po kopci a ponúka iné pohľady. Prechádzka údolím mi ukázala doteraz neznáme, skryté zákutia. Aj z auta som videl srnky, ale teraz som podľa stôp a medzier medzi trnám videl, kam chodia piť či kde odpočívajú. Zrazu mi bolo jasné, prečo cez cestu prechádzajú väčšinou na danom mieste. Cesta naspäť zas odkryla pohľad na kostol a tiež náš „zámok“, teda opevnený kláštor z inej perspektívy. Pôsobili oveľa mohutnejšie.

Mráz je vlastne negatívna hodnota, je pod nulou. Ale potešenie z negativity, najmä testov, patrí k dnešným dňom. Kiežby nám aj iné „negatívne“ skutočnosti priniesli podobné potešenie. A kiežby sme sa naučili aj v negatívach nájsť životné obohatenie.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Obrátenie

25. januára 2021

„Mýliť sa je ľudské,“ hovorí príslovie. Naozaj, veď koľkokrát v živote sme sa už pomýlili! V škole, v práci i doma. Omyl jednoducho patrí k nám. A niekedy si ho aj priznáme. Dokonca radi, keď nám to prinesie pokoj, zmierenie či uznanie a postup v očiach blízkych, ba aj šéfa v práci.

Omyl či mýlenie sa väčšinou týka maličkostí, okrajových častí nášho života. V tých základných, dôležitých postojoch sa väčšinou nemýlime. Tam je nám všetko jasné. Vieme, čo chceme, ako má život vyzerat', čo je dôležité a podobne.

Dnes Cirkev oslavuje obrátenie Pavla. Muža s prirodzeným potenciálom, vysokou inteligenciou a špičkovým vzdelaním. Tiež sa niekedy pomýlil a asi to aj priznal. Ale v základných životných otázkach? Tam aj jemu bolo všetko jasné!

Až kým ho neoslovil Ježiš Kristus, ktorý mu vyčítal, že ho prenasleduje. On, ktorý bol zapálený za vieru otcov, ktorý detailne poznal Zákon i prorokov, prenasleduje toho, ktorého národ i on tak túžobne očakávali? Veď to je základný životný omyl! „Veď ja som úplne mimo!“ musel si v tej chvíli uvedomiť.

Uvedomil si to, priznal a zmenil postoj! Skutočné obrátenie! V hĺbke poznania, citu, vôle, srdca. Naozaj bol ten Pavol veľký človek! Nielen preto, čo v živote dokázal, ale i preto, že pochopil svoj základný životný omyl a dokázal sa zmeniť.

Športová elegancia vo filmovom prevedení

Recenzia filmu Adamove jablká, 2005

Film Adamove jablká je prehnaný, absurdný, politicky nekorektný, vulgárny, drsný. Zároveň je to aj film o viere, že každý človek je stvorený na Boží obraz; že Boh nás miluje aj vtedy, keď sa zdá, že nás nenávidí; že láska, taká detsky naivná, nakoniec zvíťazí nad dospelácky triezvym zlom.

Sobotné evanjelium bolo krátke a zvláštne (Mk 3, 20 - 21). Spolubrat sa po jeho prečítaní nevyhol úsmevu. Nie je sa čomu čudovať. Po slovách „Pomiatol sa,“ nasledovalo už len „Počuli sme slovo Pánovo“. Ježišovi príbuzní nezdieľali nadšenie davu, ktorý sa okolo neho zhromažďil. Nie je ich názor hoden dôvery? Veď Ježiša poznali dlhšie, a preto azda aj lepšie.

Ostrovček zdravého rozumu

Na faru v akejsi dánskej dedinke prichádza z väzenia podmienene prepustený neonacista Adam. Popri tučnom alkoholikovi, výbušnom Arabovi a jednoducho šibnutom pastorovi, ktorý ich má všetkých na starosti, sa tento holohlavý drsniak javí ako ostrovček zdravého rozumu. Adam presne vie, o čom je život. Neverí rozprávkam. Život je zlý a on sa ním nechá zahanbiť. V zle je jeho sila, dokonca identita. A pastor Ivan mu hneď pri prvom stretnutí bez mihnutia oka hovorí, že všetci ľudia sú dobrí...

Film by odborníci asi zaradili medzi čierne komédie. V tomto žánri primárne neočakávame diela s hlbokým duchovným poslanstvom. O náboženských filmoch tiež máme určitú predstavu. Absurdný humor je asi to posledné, čo by ich charakterizovalo.

Evanjelium neodvracia zrak

V sobotňajšom Božom slove zaznela vážna pochybnosť ohľadom osoby Ježiša Krista. Nemožno ju brať na ľahkú váhu a už vôbec ju nemožno ignorovať. Nie je Cirkev krajne nerozvážna (ak sa rozhodneme slovo pomätená nahradiť eufemizmom), keď počas liturgie, ktorá Krista oslavuje, zaznievajú slová, ktoré ho zhadzujú? Nie je ale práve to jeden z dôvodov, kvôli ktorým veríme v pravdivosť jej učenia?

Evanjelium pred nami neskrýva pochybnosti, neodvracia zrak od ľudskej slabosti a utrpenia, neodohráva sa niekde v bájnej Arkádii. Je tak mnohohrstvené a komplexné ako život sám a dáva nám možnosť výberu.

V istých situáciách sa nám viera vo vždy dobrého Boha, ktorý každého človeka stvoril na svoj obraz, javí smiešna až šialená. Film Adamove jablká sa pokusu o verné zobrazenie tohto zahňania viery do kúta nebojí. Overte si, či to bol pokus úspešný. Skúsím vám garantovať malý zázrak: divoký smiech spojený s výživnou látkou na rozjímanie.

Text: Peter Pikulík OFMConv.

Foto: www.aic.sk

Nebojím sa byť slabý

(Recenzia CD PiarMusic)

Čo ak je v mojej slabosti ukrytá moja sila? A čo ak som niekým iným, ako sa mi to javí na povrchu? Asi takto by som vám rada predstavila nový album od skupiny PiarMusic, ktorý bol vydaný koncom minulého roka pod názvom Nebojím sa byť slabý.

Zoznam skladieb:

1. Chvály hoden
2. Potrebujem Ťa, Ježiš
3. Láska vrúcna
4. Túžim Ťa milovať
5. Vezmi moje srdce
6. Volám Ježiš
7. Nebojím sa byť slabý
8. Taký, aký som
9. Chceme len ísť

Album nás prostredníctvom deviatich piesní všetkých pozýva do prehlbovania vzťahu s Bohom ako do toho, na čom nám, kresťanom, má záležať najviac. V jeho úvode Simona Strmeňová svojím hlasom v skladbe Chvály hoden oslavuje Boží majestáť a pozýva nás tým do počúvania ďalších piesní neuveriteľne hlbokým spôsobom. Vášnivo rozhodá vaše srdce, aby sa otvorilo na vyznanie toho, že potrebujeme Ježišovu lásku, ktorá je tou najsilnejšou túžbou v nás; na vyznanie toho, že Ježiš je hodný nášho nasledovania.

O tom je aj ďalšia pieseň Potrebujem Ťa, Ježiš. Skladba je strhujúco upokojujúca a hlasy dievčat spolu pohľadia vašu dušu a srdce. Zasiahla ma i samotná pieseň Nebojím sa byť slabý, podľa ktorej bol pomenovaný celý album. Pozvala ma nebojácne sa otvoriť svojej slabosti v úplnej dôvere, že Ježišova sila je viac - a to úplne stačí. Je to niečo, čo má každý jeden z nás.

Celkovo si však myslím, že albumom sa autorom opäť podarilo posunúť chválové piesne o veľký kus ďalej, čo som už ani nepredpokladala, že sa dá. Tvorkyňou piesní bola Simona Strmeňová, spolu s ňou ich interpretoval Radovan Bezák. Jednu pieseň na CD (Volám Ježiš) zložili aj Zuzana Kmotorková a Jana Zubajová. Produkčne mal album v rukách Ján Grešner, o aranžmány sa postaral Marián Púčik, o mixáž Martin Turčan, ktorý aj nahral gitary. Mastering mal na starosti Milan Bodnár. Sláčiky nahráli Marta Stanovčáková, Barbora Hypiusová, Veronika Furjelová a Jakub Masár.

V prípade záujmu je možné CD Nebojím sa byť slabý zakúpiť si v e-shope vydavateľstva PiarPro na www.shop.piarpro.sk.

Text: Michaela Laurincová
Foto: www.shop.piarpro.sk

Prijala svoj kríž

Svätá Genovéa Torresová Moralesová

Ako trinásťročná prišla o nohu - museli jej ju amputovať kvôli nádoru. Zostala odkázaná na pomoc iných a nasledujúcich deväť rokov strávila v sirotinci karmelitánok vo Valencii. Po tom, čo požiadala o vstup do ich rehole, bola jej žiadosť kvôli zdravotnému stavu zamietnutá. Napriek tomu Genovéa Torresová Moralesová na svet nezatrpkla. Naučila sa so svojím krížom žiť.

Sv. Genovéa Torresová Moralesová sa narodila 3. januára 1870 v Almenare v Španielsku. Mala päť starších bratov, štyria z nich však zomreli ešte ako malé deti. Zostal iba jeden z nich - málovravný a nespoločenský Jozef. Keď mala Genovéa osem rokov, umreli im aj obaja rodičia. Musela teda odísť zo školy a prevziať starostlivosť o domácnosť.

Zmena plánov

Genovéa sa stihla naučiť čítať, písať, počítat' a vyšívať. Keďže sa už však nemohla ďalej vzdelávať, rozhodla sa chodiť aspoň na nedeľné kurzy katechizmu a čítala si náboženské knihy, ktoré jej doma zostali po matke. V jednej z nich ju upútala myšlienka o prijímaní Božej vôle vo všetkých veciach a rozhodla sa podľa nej žiť.

Toto rozhodnutie bolo vzápätí podrobené ťažkej skúške. Začala mať zdravotné problémy a lekári zistili, že ich spôsobuje nádor v ľavej nohe. Zrútil sa jej celý dovtedajší život. Prišla o nohu, chodiť mohla už len s barlami a musela tiež odísť z domu, pretože brat sa o ňu sám nedokázal postarať.

Hľadanie cesty

V Dome milosrdenstva u karmelitánok sa Genovéa počas nasledujúcich de-

viatich rokov snažila prispôbiť novým podmienkam a odkrývať, aké jej v živote zostávajú možnosti. Veľa čítala, šila a vyšívala. Všetky svoje utrpenia spájala s utrpením Krista na kríži. A keď v sebe rozlíšila reholné povolanie, neváhala a poprosila o možnosť vstúpiť ku karmelitánkam.

Ich odmietnutie niesla veľmi ťažko, no ani to ju nezlomilo. S dvoma priateľkami odišla z Domu milosrdenstva, prenajali si byt a živila sa príležitostnými prácami. Viedli spoločný duchovný život a mali vo veľkej úcte Eucharistiu. Všimol si ich jezuita páter Martin Sanchez, ktorý im navrhol, aby sa pokúsili zriadiť domov pre osamelé ženy, kde by tieto ženy našli náhradu za rodinu.

Opustené ženy

Genovéa sa myšlienky pátra Sancheza pohotovo chopila. Hoci sa mohla pohybovať len s pomocou bariel, nikdy jej nechýbala energia, nápady a ani humor. Po krátkom čase rozbehla prvý takýto domov, v ktorom sa stala predstavenou. V priebehu niekoľkých rokov boli domovy pre opustené ženy otvorené v ďalších šiestich španielskych mestách.

Zo sestry Genovéy a jej spolupracovníčok sa postupne vyformovalo reholné

spoločenstvo, ktoré sa nielen že staralo o opustené ženy, ale počas španielskej občianskej vojny tiež preukázalo veľkú odvahu pri ukrývaní prenasledovaných kňazov, rehoľníkov i civilných obyvateľov Španielska.

Rehoľa bola oficiálne uznaná v roku 1953 a dostala názov Kongregácia sestier Najsvätejšieho Srdca Ježišovho a svätých anjelov. Sestra Genová ju viedla viac ako štyridsať rokov. Krátko pred smrťou sa k jej početným chorobám pridal i zhoršujúci sa sluch. Zanechala svoj úrad predstavenej a dožila už iba ako obyčajná sestra. Zomrela 5. januára 1956. Po jej smrti vznikli domy pre osamelé ženy aj v Ríme a v Mexiku.

Pápež Ján Pavol II. blahorečil Genóvu v roku 1995 a svätorečil v roku 2003. Pri tej príležitosti vyzdvihoval, že zotrvala po boku osamotených žien ako anjel v ich opustenosti. „Jej dielo je aj dnes veľmi aktuálne, pretože samota a opustenosť ako aj ohrožovanie s tým spojené patria k najbolestivejším chorobám všetkých čias,“ povedal.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 4; www.catholica.cz

Foto: www.salientwomen.com

Národný týždeň manželstva

Z dôvodu súčasnej pandemickej situácie je vopred avizovaný program v rámci Národného týždňa manželstva (8. 2. 2021 - 14. 2. 2021) vo farnosti zrušený. Súkromne však budú odslúžené sväté omše na nasledujúce úmysly:

Pondelok	8. februára 2021	Za snúbencov.
Utorok	9. februára 2021	Za bezdetné manželstvá.
Streda	10. februára 2021	Za neúplné a rozvrátené rodiny.
Štvrtok	11. februára 2021	Aby si manželia vzájomne pomáhali k svätosti.
Piatok	12. februára 2021	Za dary Ducha Svätého pri výchove detí.
Sobota	13. februára 2021	Za dar živej viery v manželstvách.
Nedeľa	14. februára 2021	Za všetky rodiny našej farnosti.

Spomienka

Ty už tam hore svoj večný pokoj máš,
snád' neruší ti ho môj tichý plač.
V srdiečku mojom navždy zostávaš.

Dňa 18. 2. 2021 uplynie 20 rokov od chvíle, čo nás navždy opustil manžel, otec, brat, svokor a starý otec **Milan Kohút** z Prievidze. O tichú modlitbu so spomienkou prosí smútiaca rodina.

Ahojte, kamaráti!

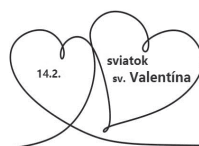
Keby ste boli superhrdinovia, akú by ste chceli mať superschopnosť? Ja by som chcela vedieť uzdravovať... Teraz, keď je taký čas – keď chorých ľudí pribúda, kvôli covidu by sa taká schopnosť veru zišla. Až keď je človek chorý, uvedomí si, aké skvelé je byť zdravý a že treba byť za to vd'ačný.

A viete, že my vôbec nemusíme byť superhrdinovia? Ved' my máme toho najväčšieho a najlepšieho „SUPERHRDINU“, aký sa kedy mohol narodiť – JEŽISA KRISTA! Božieho Syna, ktorý uzdraví a vyrieši každý náš neduh.

Či už potrebuje uzdravenie naša duša, alebo telo – Ježiš je pripravený ti vždy pomôcť, pretože je to lekár, ktorý má ordinačné hodiny „NONSTOP“. Uzdravenie príde vtedy a tak, ako On vie, že je to pre teba najlepšie. Stačí ho s láskou poprosiť a dôverovať.

A aj lekári sú Boží pomocníci, sv. apoštol Lukáš ním tiež bol. Neboj sa preto, ak je potrebné ísť aj k lekárovi – Ježiš je stále a všade s tebou!

Prajem vám, kamaráti moji, aby ste boli zdraví. Nech vás nebeský lekár Pán Ježiš požehnáva a ochraňuje.

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

K R Í Ž O V K A

Tajnička krížovky ukrýva dokončenie výroku: „Rozostriem pred tebou lúčiny Svätého písma, aby si sa radostne rozbehol po ...“

Pomôcky: orátor, tutore, Disa, ID, CT	Asi, pravdepodobne	Priamky súradnicovej sústavy	Úkaz, fenomén	Identifikačné číslo (po anglicky)	Mačka zdrobnene	Glg, dúšok	kpa, Alva, oe, art, IP	Policačný zbor	Rúra na dažďovú vodu	Tradičný nápoj so slaninou	Uchop, schyť	Pristroj, zariadenie
2. časť tajničky							Posunula					
Upevnil na miesto							Odtrhnutý kus					
Krm, udržiavaj pri živote				Diagnostic- ký prístroj Lady Diana skrátene			Rôsol, huspenina	Čiapočka jarmulka Kód pre Litvu				
Dusík (značka)		Americká mena (po česky)	Áno po rusky 3. časť tajničky			Meno Edisona Latinské písmeno					Značka el. odporu Národná spoločnosť	
Upi (z pohára)					Tá, čo zostala Východosl. rieka							
 Kypri pôdu Matkin brat				Lepidlo Ochranca, strážca (po taliansky)				Obdobie odopierania Hlboko prežije				
Schránka mäkkýšov						Počítačová adresa, identifikátor			Spojka	Nórske ženské meno	Pružná podložka na ležanie	Poskytni zdravotnú pomoc
Mužské meno 25.7.						Ukradomky Vytúžené večné bydlisko						
Rečník							Starozákonný prorok					
 10x10		Ženské meno 22.1. Vytiahni meč					1. časť tajničky					
Kto vedie svadobnú hostinu									Umenie po anglicky Prvé písme- ná abecedy			
Pohyb v rytme hudby						Slovenská značka elektro- spotrebičov				Skratka arabčiny Značka intenzity		
Prislúchajúci osám				Spojka		Fanúšikovia						

*Tajnička osemsmerovky z minulého čísla znie: „...vytvoríte v rodinách.“
Knižnú cenu vyhrala pani Helena Ondrušková. Srdečne blahozeláme!*

Súťaž pripravuje Mária Suríková

„Prečo budíte toho pacienta?“ pýta sa doktor.

„Pretože zaspal a nestihol si zobrat prášky na spanie...“

Šéf kníhkupectva vo veľkom meste vypísal konkurz na podomových predajcov. Prihlásil sa aj jeden zajakavý muž. Šéf sa ho zdráhal prijať vzhľadom na jeho handicap, no on prosil, nech to s ním skúsi. Na skúšku ho teda poslal predávať Biblie. Po dvoch dňoch sa vrátil a oznámil šéfovi, že predal 30 Biblií.

„Ako ste to urobili, veď v predajni predáme mesačne maximálne dva kusy?!“

„Vvveľmi jjjednoducho: zaklopal ssoommnnna ddddvere a kkked' nnniekt ooottvoril, sppýýttal ssom ssa: Kkúúúpiiitttee sss Bbibbbiliu, aaaallebbo vvám jju pp-ppeččiiítaam?“

Žena hovorí mužovi:

„Idem na 5 minút k susedke. A hlavne nezabudni každú polhodinu pomiešať guláš!“

V škole sa učiteľka pýta žiakov, kde pracujú ich otcovia.

„Jožko, kde pracuje tvoj otec?“

„Môj otec je stomatológom v agrárnej spoločnosti.“

„Hovor zrozumiteľnejšie.“

„Opravuje zuby na hrabliach.“

Dvaja policajti sedia v miestnosti a zrazu niekto zaklope. Tak sa zdvihne jeden:

„Idem otvoriť, niekto klopal!“

Druhý policajt sa tiež zdvihne:

„Nie, ja idem otvoriť, ja som klopal!“

V Bratislave otvorili prvé vegánske mäsiarstvo. Všade inde tomu hovoria kvetinnárstvo.

Otec poučá syna:

„Máš dve možnosti, ako byť bohatý. Dobré sa narodiť alebo sa dobre oženiť. Prvú možnosť si už prepäsol.“

FAŠIANGOVÁ

Rozprávajú sa dvaja kolegovia v robote:

„Ja mám takého hlúpeho syna!“

„Ale to určite nie,“ hovorí druhý. Ale aby sa presvedčil, ide teda domov ku kolegovi.

Kolega povie synovi: „Chod' sa pozrieť, či som v robote.“

Syn sa oblečenie a ide sa pozrieť.

Kolega prisvedčí: „Mal si pravdu, je hlúpy, však ti mohol zavolať.“

Idú dvaja policajti na nočnej hliadke. A jeden sa pýta:

„Počuj, čo je bližšie, Mesiace či Bratislava?“

Druhý mu položí protiotázku:

„A čo vidíš teraz, Mesiace či Bratislavu?“

„No, Mesiace.“

„Tak vidíš.“

Z privedzskej autobusovej stanice:

Človek, ktorý často cestuje do rôznych miest, si sústredene kupuje lístok v autobuse. Šofér mu ho podáva a vraví:

„Tri eurá, prosím.“

Cestujúci sa uisťuje:

„Rovné tri?“

„No, môžu byť aj pokrčené...“

Pani, zmätene sa rozhládajúca po stanici, sa trochu nešťastným tónom pýta šoféra s naplneným autobusom:

„Vy asi nejдете do Trenčína, však?“

On s lútosťou odpovedá:

„Nie, pani, ja idem do Žiliny. Ale radšej by som išiel do Trenčína, lebo to je po roviny.“

Keď som bol malý, dávali mi sirup na zlepšenie chuti do jedla. Mám taký pocit, že ten sirup mi začal zaberat' až teraz.

VTIPPARÁDA

„Drahý, pamätáš si, keď FC Liverpool vo finále zázračne otočil zápas s AC Milánom?“

„Samozrejme!“

„Aha! Ale to, že máš kúpiť chlieb, si nevieš zapamätať!“

Anjel pastierom:

„Zvestujem vám veľkú radosť.“

Pastieri:

„Už vieme, je toho plný Facebook!“

„Deti, viete, prečo dala Panna Mária Ježiška do jasličiek?“

?????

„Pretože do škôlky bol ešte maličký!!“

Z kázne po polnočnej omši:

„Prajem vám všetkým radosť z príchodu Spasiteľa na svet. A tým, ktorí tu zase celý rok nebudú, prajem peknú Veľkú noc a vydarenú dovolenku.“

„Zlato, čo mi kúpiš na Vianoce?“

„Nič! Narodeniny má predsa Ježiško, a nie ty.“

Napadol prvý sneh:

5 % ľudí sa guľuje, 2 % stavajú snehu-liaka, zvyšných 93 % píše na Facebook - snežííí! Policajti odporúčajú nevychádzať v tomto počasí na cesty! Cestári výzvu okamžite uposlúchli.

Deti sa hádajú po vyučovaní na školskom dvore:

„Môžeš sa hanbiť! Tvoja mama je učiteľka a ty sa nedokážeš naučiť vybrané slová!“

„No a? Tvoja mama je zubárka, a tvoj najmenší brat nemá v ústach ani jeden zub!“

Práve som si uvedomil, že je potrebné obmedziť čas strávený na mobilnom telefóne.

Na zrkadle v kúpeľni som si chcel zväčšiť obraz dvoma prstami.

Žena je schopná tri hodiny kupovať tričko, ktoré bude nosiť 30 minút.

Muž kúpi za 30 sekúnd tričko, ktoré bude nosiť tri roky.

„Drahý, miluješ ma?“

„Áno, milujem.“

„A prestaneš kvôli mne aj fajčiť?“

„Prestanem.“

„A prestaneš kvôli mne aj piť alkohol?“

„Prestanem.“

„A nebudeš pozerieť po druhých ženách?“

„Nebudem.“

„A dal by si za mňa aj svoj život?“

„Dal, veď načo by mi bol taký život.“

Vstup do izby teenagerov je ako vstup do obchodu Ikea: Ideš tam iba na pár minút pozrieť a odchádzaš odtiaľ s piatimi taniermi, troma pohármi, dvoma miskami, troma uterákmi a niekoľkými príbormi.

Súčasná moderná mládež je ako Pán Ježiš.

Do tridsiatky býva u rodičov a ak niečo urobí, tak je to zázrak.

„Drahý, urobila som ti rezne ako ospravedlnenie za to, že som ti nabúrала auto.“

„Čo si urobila?“

„Rezne, čo si hluchý?“

Mirko donesie zo školy v zošite odkaz pre rodičov:

„5 eur na Sýriu.“

Otec odpíše:

„Nikam nepôjde, neposlúcha a stratil mobil!“

Pripravila: Redakcia

Farská kronika

od 1. januára do 31. januára 2021

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Ján Palaj
Michal Balogh
Nela Baloghová
Nina Baloghová
Barbora Šimová

Manželstvo uzavreli:

Vladimír Kovár - Silvia Petrášová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Milan Slávik, 72 r.
Marian Tonhauzer, 78 r.
Ferdinand Stanček, 83 r.
Helena Ďurdinová, 86 r.
Milan Hostačný, 62 r.
Terezia Pappová, 92 r.
Ľubomír Buša, 59 r.
Zuzana Ábelová, 93 r.
Antonia Gergelová, 84 r.
Jozef Štefan, 71 r.
Jozef Falát, 70 r.
Mikuláš Zachar, 80 r.
Pavlina Schusterová, 78 r.
Marian Matiaš, 78 r.
Irena Pažická, 86 r.
Eva Ježíková, 59 r.
Peter Toma, 67 r.
Peter Mokry, 69 r.
Libuša Nagyová, 75 r.
Milan Záhorský, 51 r.
Helena Matiašková, 91 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie!

*Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo
cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať
farskému časopisu Bartolomej, budeme
radi, keď sa nám ozvete a pridáte sa k nám.
Píšte na: bartolomej@farapd.sk.*

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Marek Sabol, Dominik Kučera,
Jozef Durkot, Elena Cagánová,
Anna Gálová, Bernadetta Juríčková,
Štefan Kollár, Zuzana Liptáková,
Mária Melicherčíková, Dagmara Pavlove,
Mária Pytlová, Katarína Šimkovičová,
Eva Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Silvia Kobelová
str. 2 - Martin Petic
str. 35 - Štefan Kollár
str. 36 - foto: Štefan Kollár, text: fcb
Saletini Rozkvet

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Gréckokatolícke liturgie streamované v nedeľu o 10:30 hod. z Mariánskeho kostola v Prievidzi

Prestávali sme si vážiť zdravie,
a preto prišla táto choroba, aby sme si uvedomili, že na ňom úplne najviac záleží...
Prestávali sme si vážiť prírodu,
a preto prišla táto choroba, aby bol pobyt v nej pre nás taký vzácny...
Prestali sme vedieť fungovať v rodinách,
a preto nás táto choroba zavrela do našich domovov, aby sme sa ako rodina opäť naučili fungovať...
Prestávali sme si vážiť starých a chorých,
a preto prišla táto choroba, aby sme si pripomenuli, akí sú zraniteľní...
Prestávali sme si vážiť zdravotníkov a lekárnikov,
a preto prišla táto choroba, aby sme zistili, akí sú nepostrádateľní...
Prestávali sme mať úctu voči učiteľom,
a preto nám táto choroba zavrela školy, aby si to rodičia mohli sami vyskúšať...
Mysleli sme, že si môžeme kúpiť všetko, byť kdekoľvek a s kýmkoľvek chceme,
a preto prišla táto choroba, aby sme si uvedomili, že to všetko nie je samozrejmosť...
Mamona nás opantala, voľný čas sme trávili v nákupných centrách,
preto nám ich táto choroba zavrela, aby sme pochopili, že šťastie si nemôžeme kúpiť...
Zameriavali sme veľa pozornosti na náš vzhľad a výzor a porovnávali sa,
preto nám táto choroba zakryla tváre, aby sme pochopili, že tam netkvie naša krása...
Mysleli sme si, že sme páni na tejto zemi,
a preto prišla táto choroba, aby nás niečo miniatúrne, čo ani nevidno, dokázalo skrotiť, dať nám príučku a trochu pokory...

Táto choroba nám veľa berie, ale zároveň nám dáva možnosť sa toho tak strašne veľa naučiť a pochopiť, čo je v živote najdôležitejšie.
Pane Ježišu, obnov naše rodiny, zmier susedov, spomal naše životy a daj nám do srdíc pravú vdácnosť za všetko, čo máme. Nauč nás spoliehať sa na Teba a dôverovať iba Tebe, nie svetu.
Amen.